

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
"עבירות" או "חטאים" זה לא רק כלפי ה', אלא גם כלפי אנשים [ילדים] אחרים. ולכן צריך תשובה ובקשת סליחה גם על מעשים לא יפים כלפי חברים.	1. "האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב" – אחטא, והתשובה שאעשה בהמשך תכפר לי על חטאי. 2. 'אין מספיקים בידו לעשות תשובה' – מן השמיים אין מספיקים לו את האפשרות לעשות תשובה על חטאיו. 3. " אחטא, ויום הכיפורים מכפר" – אחטא, ויום הכיפורים יכפר בהמשך על חטא זה. 4. "כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם" מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו" – מתוך הפסוק הזה, שנזכר בהקשר ליום הכיפורים, למד רבי אלעזר בן עזריה שדווקא על חטאים שהם "לפני ה'" אנו נטהרים ביום הכיפורים, בעוד שעל חטאים שבין אדם לחברו יש צורך לפייס ולרצות את החבר (ואם יש צורך, אף לשלם לו על נזק שנגרם לו).	-דרשת פסוקים: רבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא מביאים פסוקים מהתורה ולומדים מהם הלכות ורעיונות. כי התורה שבכתב היא הבסיס לתורה שבעל פה. -היכרות עם התנא רבי עקיבא (פירוט במסמך שבעמוד 5)	האומר: "אֲחַטָּא וְאָשׁוּב, אֲחַטָּא וְאָשׁוּב" – אֵין מְסַפִּיקִים בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. "אֲחַטָּא, וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר" – אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבֵרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמָקוֹם – יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר; וְשֶׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ, אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שִׁירָצָה אֶת חֵבְרוֹ. אֵת זֶה דָּרַשׁ רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: "מִכָּל חֲטָאוֹתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תְּטַהְרוּ" (ויקרא טז, ל). עֲבֵרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמָקוֹם – יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר; עֲבֵרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ – אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שִׁירָצָה אֶת חֵבְרוֹ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל! לִפְנֵי מִי אַתֶּם מְטַהְרִין, וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם? אֲבִיכֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עָלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם"; וְאֹמֵר (ירמיהו יז, יג): "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה'". מִה מְקוֹה מְטַהֵר אֶת הַטְּמְאִים, אֵף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל. (מצווה מדאורייתא/מדרכנו, מצווה/עברה, מצוות עשה/לא תעשה)	חזרה בתשובה	מסכת יומא פרק ח משנה ט		

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
חשוב להתבונן במעשי החכמים ולהקשיב למה שהם אומרים או לא אומרים, כי אפשר ללמוד מהם.	1. "הישן תחת המיטה בסוכה לא יצא ידי חובתו" - מדובר במיטה שהיא בגובה של עשרה טפחים. לפיכך, הרי היא כאוהל שהוקם בתוך הסוכה, שחוצץ בין מי שמתחתיה לבין שאר הסוכה. נמצא, אפוא, שמי שישן מתחת למיטה זו (הגורמת להפסק בין אדם-סכך-שמיים), הריהו כישן בתוך אוהל ולא בתוך הסוכה, ולכן לא יצא ידי חובתו. 2. "אמר רבי יהודה..." - מהמעשה שהביא רבי יהודה עולה שמותר לישון מתחת למיטה בסוכה (שהרי הזקנים לא העירו לרבי יהודה וחבריו על כך שהם ישנו מתחת לסוכה). 3. "ולפי דרכנו למדנו שהישן תחת המיטה לא יצא ידי חובתו" – אף על פי שרבן גמליאל סיפר בשבחו של טבי עבדו, לא על מנת ללמד הלכה מסוימת, עם כל זה למדנו מדבריו אלו, שדווקא לטבי, עבדו הכנעני, מותר היה לישון מתחת לסוכה, אבל לכל אדם מישראל, שמחויב במצוות עשה שהזמן גרמא, כמו סוכה, אסור לישון מתחת למיטה בסוכה.	אחת הדרכים ללמוד מה ההלכה, היא מתוך מעשים שחכמים עשו.	הִישָׁן תַּחַת הַמִּטָּה בַּסֻּכָּה – <u>לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ.</u> אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּהִגְיָן הָיִינוּ שֶׁהָיִינוּ יֹשְׁבִים תַּחַת הַמִּטָּה בְּפָנֵי הַזְּקֵנִים, וְלֹא אָמְרוּ לָנוּ דָּבָר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַעֲשֵׂה בְּטָבִי, עֲבָדוֹ שֶׁל רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, שֶׁהָיָה יֹשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה, וְאָמַר לָהֶן רַבֵּן גַּמְלִיאֵל לַזְּקֵנִים: רְאִיתֶם טָבִי עֹבֵדִי, שֶׁהוּא תַלְמִיד חָכָם וְיֹדֵעַ שְׁעֵבָדִים פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה- לְפִיכָךְ יֹשֵׁן הוּא תַּחַת הַמִּטָּה. וּלְפִי דִרְכָּנוּ לְמַדְנוּ: שֶׁהִישָׁן תַּחַת הַמִּטָּה לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ:	שינה בסוכה	מסכת סוכה פרק ב משנה א		

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
	1. "רבי יהודה אומר: אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה – פסולה" – לדעת רבי יהודה, הסוכה צריכה להיות קבועה, חזקה ויציבה. מאחר וכך, הרי שסוכה שאינה יכולה לעמוד בפני עצמה, ללא ההישענות על כרעי המיטה, הריהי חלשה ועראית, וממילא היא פסולה. 2. "סוכה המדובללת" – לפי הסבר אחד בגמרא, מדובר בסוכה שהסכך שלה אינו מונח בצורה מסודרת, אלא בצורה מבולבלת, באופן שקנה אחד של הסכך עולה וקנה אחר יורד, ובשל כך נוצר מצב שחמתה של הסוכה מרובה מצילתה. ברם, אם היו מסדרים את קני הסכך בצורה מסודרת, זה לצד זה, הרי שצילתה של הסוכה הייתה מרובה מחמתה. במצב כזה, רואים את קני הסוכה כאילו הם מסודרים באופן ישר, זה לצד זה, והסוכה כשרה (אף על פי שכרגע, אמנם, חמתה מרובה מצילתה). 3. "המעובה כמין בית..." - סוכה שהסכך שלה עבה כמו תקרה של בית.	רבי יהודה ברי עילאי היה בדור שאחרי רבי עקיבא והוא אחד מהתנאים המוזכרים ביותר במשנה -היכרות עם התנא רבי יהודה בר עילאי (פירוט במסמך שבעמוד 7)	הסוכה סבתו בכרעי המטה - כשרה. רבי יהודה אומר: אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה - פסולה. סכה המדובללת, ושצלתה מרבה מחמתה - כשרה. המעובה כמין בית, אף על פי שאין הכוכבים נראים מתוכה - כשרה.			מסכת סוכה מבנים של סוכה פרק ב משנה ב	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים

יחידת הוראה	נושא המשנה	ששת ההישגים					ערכים
		מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	יסודות התושב"ע	הבנה פרשנות והיסק	
מסכת סוכה פרק ב משנה ג	סוכות שאינן על הקרקע ודפנות מאילנות	הַעוֹשֶׂה סֻכּוֹ בְּרֹאשׁ הָעֵגְלָה או בְּרֹאשׁ הַסְּפִינָה - כְּשֶׁרָה, וְעוֹלֵין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. בְּרֹאשׁ הָאֵילָן, או עַל גְּבִי גָמֶל-כְּשֶׁרָה, וְאֵין עוֹלֵין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. שְׁתֵּימִם בְּאֵילָן וְאַחַת בְּיַד אָדָם, או שְׁתֵּימִם בְּיַד אָדָם וְאַחַת בְּאֵילָן-כְּשֶׁרָה, וְאֵין עוֹלֵין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. שְׁלֹשׁ בְּיַד אָדָם וְאַחַת בְּאֵילָן-כְּשֶׁרָה, וְעוֹלֵין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. זֶה הַכֵּל: כָּל שֶׁנִּטְלָה הָאֵילָן וַיְכּוֹלָה לַעֲמֹד בְּפָנֶי עַצְמָהּ-כְּשֶׁרָה, וְעוֹלֵין לָהּ בְּיוֹם טוֹב:				1. 'ואין עולין לה ביום טוב' – אסור להשתמש באילן ביום טוב (מחמת החשש שמא יתלשו את ענפיו), וכן אסור לרכב על גבי בהמה ביום טוב (מחמת החשש שמא יחתוך ענף על מנת להנהיג ולהוביל את הבהמה). לפיכך, לא ניתן להשתמש ביום טוב בסוכה שנבנתה על גבי אילן או על גבי גמל. 2. 'שתיים באילן ואחת בידי אדם, או שתיים בידי אדם ואחת באילן...' - כאשר דופן אחת או שתיים של הסוכה נסמכות על האילן, ואף רוב הרצפה של הסוכה נשענת על האילן, הרי הסוכה כשרה. ברם, אין להשתמש בסוכה זו ביום טוב, מפני שאם יינטל האילן, הסוכה לא תוכל לעמוד. נמצא אפוא, שמי שמשתמש בסוכה זו ביום טוב נעזר באילן, דבר האסור ביום טוב וכן בשבת. 3. 'שלוש בידי אדם ואחת באילן...' - במקרה זה, בו שלוש דפנות אינן נסמכות על האילן, הסוכה תמשיך לעמוד ולהתקיים גם אם יינטל האילן. לפיכך, מותר להשתמש בה ביום טוב.	האיסור לעלות לאילן ביום טוב הוא מדרבנן. מצות סוכה היא מהתורה ולמרות זאת חכמים קבעו שאסור לקיים מצוה מהתורה אם זה מבטל את גזירת החכמים. כלומר לתקנות חכמים יש חשיבות גדולה ואסור לזלזל בהם.

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה סותרת אומר מקרה דין טעם		
עשיית מצווה הינה מעשה חשוב מאוד ולכן מי שעסוק במצווה, פטור מלעשות מצוות אחרות, כדי שיתרכז במצווה שהוא עסוק בה כעת. ברור מתוך כך, שהוא לא צריך להתעסק בדברים אחרים שאינם מצוות שיפריעו לו בעשיית המצווה.	1. 'העושה סוכתו בין האילנות, והאילנות דפנות לה, כשרה' - יש לציין כי הסוכה אמנם כשרה כאשר האילנות משמשים כדפנות עבור הסוכה, ואולם יש צורך שהאילנות יהיו חזקים מספיק, כך שרוח רגילה לא תניד אותם מצד לצד. 2. 'שלוחי מצווה פטורין מן הסוכה' - הואיל והם עסוקים במצווה (כגון: פדיון שבויים), אין עליהם לטרוח ולחפש סוכה. 3. 'משמשיהן' - האנשים שעוזרים ומסייעים לחולים. 4. 'אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה' - מותר לאכול מחוץ לסוכה אכילה מועטה, כגון: פירות ומים.				העושה סוכתו בין האילנות, והאילנות דפנות לה- כשרה. שלוחי מצווה פטורין מן הסוכה. חולין ומשמשיהן פטורין מן הסוכה. אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה (אכילת עראי)	סוכה בין העצים והפטורים ממצוות סוכה	מסכת סוכה פרק ב משנה ד

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
כל היהודים חייבים במצוות, אבל אפשר גם לקיים מצוות ברמה גבוהה יותר ממה שנדרש מכל אחד. תלמידי חכמים וצדיקים משתדלים להוסיף במצוות ולהדר יותר ממה שנדרש.	1. 'כותבות' = תמרים. 2. 'ואמרו: העלום לסוכה' - כלומר: רבן יוחנן בן זכאי ורבן גמליאל החמירו על עצמם לאכול אפילו אכילת עראי בתוך הסוכה (שכן, על פי מה שלמדנו בסוף המשנה הקודמת, מותר היה להם לאכול ולשתות באופן עראי מחוץ לסוכה). 3. 'אוכל פחות מכביצה' - מאכל שהנפח שלו היה קטן משל ביצה (שיעור כביצה הינו קצת יותר משתי קופסאות גפרורים / משקל 54 גרם). 4. 'ואכלו חוץ לסוכה, ולא בירך אחריו' - כלומר: רבי צדוק אכל את אותו מאכל מחוץ לסוכה, מאחר והיה מדובר במאכל מועט, שלא שבעים ממנו, והרי זו אכילת עראי שמותרת מחוץ לסוכה. במקרה זה, לדעת רבי צדוק, אין צורך אפילו לברך אחרי מאכל זה את ברכת המזון.	רבן יוחנן בן זכאי היה ראש החכמים בזמן חורבן הבית השני והוא הצליח לבנות מחדש את קיום התורה לאחר החורבן. להיכרות עם התנא רבן יוחנן בן זכאי (פירוש במסמך שבעמוד 3)	מַעֲשֵׂה וְהִבְיֵאוּ לוֹ לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לְטַעֵם אֶת הַתְּבַשִּׁיל, וְלְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל שְׁתֵּי כֹּתֻבֹת וְדָלִי שֶׁל מֵים, וְאַמְרוּ, הָעֵלֹם לְסֻכָּה. וְכִשְׁנָתָנוּ לוֹ לְרַבִּי צְדוֹק אָכַל פָּחוֹת מִכְּבִיצָה, וְטָלוּ בְּמִפָּה, וְאַכְלוּ חוּץ לְסֻכָּה, וְלֹא בִּירַךְ אַחֲרָיו:		אכילה ושתיה עראי מחוץ לסוכה	מסכת סוכה פרק ב משנה ה	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
הגשם נקרא במשנה "גבורות גשמים" כי זה מבטא את כוחו של הקב"ה בעולם המוריד לנו מים מהשמיים לארץ.	1. 'מאימתי מזכירין גבורות גשמים' – מאיזה תאריך מתחילים להזכיר בתפילת העמידה, בברכת 'אתה גיבור' את גבורותיו של הקב"ה, שהוא 'משיב הרוח ומוריד הגשם'? 2. 'מיום טוב הראשון של חג' - הסוכות. 3. 'מיום טוב האחרון של חג' - כלומר: שמיני עצרת. 4. 'אמר לו רבי יהושע...' - לדעת רבי יהושע אין להזכיר גבורות גשמים החל מיום טוב הראשון של חג הסוכות, הואיל והגשמים הם סימן קללה בחג הסוכות (שהרי הם לא מאפשרים לקיים את מצוות ישיבה בסוכה). 5. 'אמר לו רבי אליעזר: אף אני לא אמרתי לשאול אלא להזכיר...' - רבי אליעזר השיב לרבי יהושע, שהוא אכן לא אמר שיש לשאול ולבקש מאת הקב"ה שיווריד גשמים בחג הסוכות (באמצעות אמירת 'ותן טל ומטר לברכה'), אלא רק שיש להזכיר את הגשמים בחג הסוכות (באמצעות אמירת 'משיב הרוח ומוריד הגשם'). 6. 'אמר לו (רבי יהושע): אם כן, לעולם יהא מזכיר' - רבי יהושע אינו מסכים עם דברי רבי אליעזר, שכן אם נפסוק כשיטת רבי אליעזר, אזי תמיד עלינו להזכיר את גבורותיו של הקב"ה, אף בימות הקיץ. לפיכך, לשיטת רבי יהושע יש להזכיר את הגשמים רק בזמן שהם סימן ברכה (כלומר: בתום חג הסוכות).	בדרך כלל במשנה יש הלכות ממוקדות, פעמים המשנה מביאה לנו תמונה מתוך בית-המדרש של חכמים הדנים ומבררים את ההלכה. במשנתנו אנו נפגשים עם שיח ישיר בין רבי אליעזר ורבי יהושע שנים מגדולי התנאים, שלמדו באותו בית מדרש ביבנה.		<u>מאימתי מזכירין גבורות גשמים?</u> רבי אליעזר אומר: מיום טוב הראשון של חג רבי יהושע אומר: מיום טוב האחרון של חג. אמר לו רבי יהושע: הואיל ואין הגשמים אלא סימן קללה בחג, למה מזכיר? אמר לו רבי אליעזר: אף אני לא אמרתי לשאול, אלא להזכיר, משיב הרוח ומוריד הגשם בעונתו. אמר לו: אם כן, לעולם יהא מזכיר: <u>(תענית בעת צרה)</u>	מסכת תענית	פרק א משנה א הזכרת גבורות גשמים	

גלויה- כיתה ג

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
מבנה יותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	יסודות התושב"ע	הבנה פרשנות והיסק	ערכים	הזכרת גשמים ושאילת גשמים	תענית פרק א משנה ב
אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים. רבי יהודה אומר: העובר לפני התיבה: ביום טוב האחרון של חג: האחרון- מזכיר, הראשון- אינו מזכיר. ביום טוב הראשון של פסח: הראשון- מזכיר, האחרון- אינו מזכיר. עד אימת שואלין את הגשמים? רבי יהודה אומר: עד שיעבר הפסח. רבי מאיר אומר: עד שיציא ניסן שנאמר: "וירד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון" (יואל ב)	הערה למבנה: הרישא של המשנה מנוסחת "אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים" חיובי: "שואלין את הגשמים סמוך היתרון של הניסוח הזה הוא שהוא ממקד את הדיון: רק סמוך לגשמים שואלים! בעוד שבניסוח החיובי אפשר להבין שמומלץ לשאול סמוך לגשמים אבל אפשר גם בזמן אחר וכדומה. סגנון זה של "אין.... אלא..." מופיע כמאתיים פעמים במשנה וחשוב להכירו.	1. 'אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים' - כלומר: יש להתחיל לומר 'ותן טל ומטר לברכה' בתפילת העמידה, סמוך לזמן של ירידת הגשמים 2. 'העובר לפני התיבה ביום טוב האחרון של חג' – כלומר: שליח הציבור בשמיני עצרת: 'האחרון מזכיר' - שליח הציבור של תפילת מוסף מתחיל להזכיר 'משיב הרוח ומוריד הגשם' בתפילתו. 'הראשון אינו מזכיר' - שליח הציבור בתפילת שחרית עדיין אינו מזכיר את הגשמים (אלא אומר 'מוריד הטל'). 3. 'ביום טוב הראשון של פסח': 'הראשון מזכיר' - שליח הציבור בתפילת שחרית מזכיר 'משיב הרוח ומוריד הגשם' בתפילתו. 'האחרון אינו מזכיר' - שליח הציבור בתפילת מוסף מפסיק להזכיר 'משיב הרוח ומוריד הגשם' (ומתחיל לומר 'מוריד הטל'). 4. 'רבי מאיר אומר: עד שיציא ניסן, שנאמר: "וירד לכם גשם ומלקוש בראשון"' - כנבואת הנחמה של הנביא יואל, מסופר שהקב"ה יוריד לעם ישראל גשם בחודש הראשון, שהוא חודש ניסן, ומתוך כך תימשך ברכה גדולה לתבואה ולשדות. מכאן למד רבי מאיר שגם כאשר הגשם יורד בימי חודש ניסן, יש בכך ברכה. לפיכך, לפי דעת רבי מאיר, יש להמשיך ולבקש את הגשמים עד סוף חודש ניסן.	ניתן לשים לב לכך שהתפילה משתנה לפי הצרכים של בני האדם בכל תקופה. מדובר בשינויים השונים בנוסח התפילה לפי ימות השנה, ובסוגים שונים של תפילות (סליחות, תפילת נעילה, תפילת הדרך, אמירת תהלים, אמירת הלל ועוד). ניתן להתייחס לדברים הן ברמת הכלל והן ברמת הפרט.				

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
גם כשהעם זקוק לגשם עדיין מתחשבים בעולי הרגל ודוחים את מועד הבקשה. חכמים רוצים לעודד אנשים לעלות לרגל בלי להירתע מהגשם. ובשביל ערך חשוב כזה דוחים קצת צורך אחר.	1. 'בשלושה במרחשוון שואלין את הגשמים' – כלומר: בתאריך ג' במרחשוון מתחילים לבקש מן הקב"ה 'ותן טל ומטר' בתפילת העמידה, מפני שביום זה מתחילה עונת הגשמים בארץ ישראל. 2. 'רבן גמליאל אומר: בשבעה בו' - כלומר: יש להתחיל ולבקש 'ותן טל ומטר לברכה' בתפילת העמידה החל מתאריך ז' במרחשוון. תאריך זה חל 'חמישה עשר יום אחר החג (סוכות)'. מדוע? 'כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת' - בתום חג הסוכות, הזמן שלקח לעולי הרגל המרוחקים ביותר (שגרו לצד נהר פרת) לשוב לביתם, הוא כחמישה עשר ימים. לפיכך, על מנת שעולי הרגלים לא יירטבו בדרכם חזרה לביתם, יש להתחיל לבקש מן הקב"ה שיוריד גשמים רק כחמישה עשר ימים לאחר חג הסוכות, בתאריך ז' במרחשוון.			בְּשָׁלֹשָׁה בְּמָרְחָשׁוֹן שׁוֹאֲלִין אֶת הַגְּשָׁמִים. רַבִּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּשִׁבְעָה בּוֹ; חֲמִיִּשָּׁה עָשָׂר יוֹם אַחֲרֵי הַחֵג, כְּדִי שִׁיגִיעַ אַחֲרֵן שְׂבִי־שְׂרָאֵל לְנֹהַר פָּרָת	מתי מתחילים לשאול גשמים	תענית פרק א משנה ג	

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון תכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
היחידים - כל היהודים חייבים במצוות באותו אופן, אבל כאן מדובר על דאגה למצב של כל העם, ולתלמידי חכמים יש אחריות יותר גדולה על העם ולכן הם מתחילים להתענות לפני כולם.	1. 'התחילו היחידים מתענין שלוש תעניות' - תלמידי החכמים היו מתחילים להתענות בימים שני, חמישי ושני (בעקבות עצירת הגשמים). 2. 'אוכלים ושותין משחשיכה...' – כלומר: התענית מתחילה רק בעלות השחר, ולפיכך מותר לאכול במהלך הלילה שלפני כן. 3. "ומותרין במלאכה וברחיצה..." – רשימה זו מרכזת את הפעולות הגורמות תענוג לאדם. בסבב זה של תעניות היחידים לא נאסרות פעולות אלו.			הָגִיעַ שְׂבָעָה עֶשֶׂר בְּמִרְשָׁן וְלֹא יָרְדוּ גֶשְׁמִים: הִתְחִילוּ הַיְחִידִים מִתְּעַנֵּין שְׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת. אוֹכְלִין וְשׂוֹתִין מִשְׁחָשְׁכָה, וּמִתְרִין בְּמִלְאָכָה וּבְרַחֲצָה וּבְסִיכָה וּבְנְעִילַת הַסֶּנְדֵּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה.	תעניות היחידים בזמן עצירת גשמים	תענית פרק א משנה ד	
בזמנים רגילים רוב האנשים נלמעת מנהיגי הציבור עוסקים בעניינים שלהם. אולם במצבי חרום, כל הציבור צריך להתגייס ולקבל אחריות.	1. 'בית דין גוזרין שלוש תעניות על הציבור' – בימים שני, חמישי ושני. 2. 'אוכלים ושותין משחשיכה...' – כלומר: התענית מתחילה רק בעלות השחר, ולפיכך מותר לאכול במהלך הלילה שלפני כן.			הָגִיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כָּסְלוֹ וְלֹא יָרְדוּ גֶשְׁמִים: בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שְׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת עַל הָצִיבּוֹר. אוֹכְלִין וְשׂוֹתִין מִשְׁחָשְׁכָה, וּמִתְרִין בְּמִלְאָכָה וּבְרַחֲצָה וּבְסִיכָה וּבְנְעִילַת הַסֶּנְדֵּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה:	תעניות ציבור בזמן עצירת גשמים (שלוש ראשונות)	תענית פרק א משנה ה	

גלויה- כיתה ג

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים					נושא המשנה	יחידת הוראה
מבנה	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים		
כותרת אומר מקרה דין טעם						
עֲבְרוּ אֵלַי וְלֹא נִעְנֵנָה, בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שְׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת אַחֲרוֹת עַל הַצָּבוֹר. אֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִכְּעוֹד יוֹם, וְאַסּוּרִין בְּמִלְאָכָה וּבְרַחֲצָה וּבְסִיקָה וּבְנִעְוִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה, וְנוֹעְלִין אֶת הַמְּרֻחָצוֹת.			1. 'עברו אלו ולא נענו' - במידה ובתום שלוש התעניות של הציבור, לא נענו מן השמיים וטרם ירדו גשמים, אזי: 'בית דין גוזרין שלוש תעניות אחרות על הציבור' (בימים שני, חמישי ושני). 2. 'אוכלין ושותין מבעוד יום' - בתעניות אלו יש להתחיל את הצום מן הלילה (בדומה לצום יום הכיפורים ותשעה באב). לפיכך, מותר לאכול ולשתות רק כאשר עדיין יום וטרם התחיל הלילה. 3. 'עברו אלו ולא נענו, בית דין גוזרין עליהם עוד שבע' - אם גם בתום שלוש התעניות הנוספות, לא נענו מן השמיים וטרם ירדו גשמים, בית דין גוזרים עוד 7 תעניות על הציבור (בימים שני וחמישי, שני וחמישי, שני וחמישי ושני), 'שהן שלוש עשרה תעניות על הציבור' - כלומר: סך כל התעניות שגזרו בית הדין על הציבור מסתכם ב-13 תעניות (7 + 3 + 3 תעניות). 4. 'הרי אלו (=7 התעניות האחרונות) יתרות על הראשונות (=6 התעניות שלפניהן)...' - בשבע התעניות האחרונות מחמירים יותר מן התעניות הראשונות, במספר עניינים: א. 'מתריעין' = מריעים ותוקעים בהן בשופרות. ב. 'נועלים בהן את החנויות שלא נועדו לממכר מזון'. ג. בתעניות שבימי שני נועלים את החנויות שנועדו לממכר מזון, אלא שלקראת החשיכה, פותחים מעט את דלתותיהן, על מנת שיוכלו לקנות בהן מאכלים עבור סיום התענית. בתעניות שבימי חמישי, לעומת זאת, מותר לפתוח את חנויות המזון אף במשך כל היום, על מנת שיוכלו לקנות בהן את צרכי השבת.	מפני כבוד שבת – חכמים אמרו שמצות השבת שקולה כנגד כל המצוות. וכתוצאה מכך, גם כשעוסקים בדברים חשובים אחרים צריך להתחשב בכבוד השבת. ולכן בימי חמישי לא סוגרים את החנויות כדי לא לפגוע בקניות לשבת.		
עֲבְרוּ אֵלַי וְלֹא נִעְנֵנָה, בֵּית דִּין גּוֹזְרִין עֲלֵיהֶם עוֹד שְׁבַע, שְׁבָאֵל מִתְרִיעִין, וְנוֹעְלִין אֶת הַחֲנוּיּוֹת. בְּשָׁנִי מָטִין עִם הַשָּׂכָה, וּבְחֻמִּישִׁי מְתָרִין, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשָּׁבֶת.						
תעניות ציבור בזמן עצירת גשמים (שלוש שניות)	תענית פרק א	תענית משנה ו				

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
כבני אדם הנזופין למקום – עצירת הגשם המתמשכת היא כנזיפה של הקב"ה וכמו שילד שנוזפים בו מוריד את הראש ואינו שמח ואינו נוהג כרגיל, עד שהוריו מתרצים לו, כך יש לנהוג כשעצירת הגשמים נמשכת.	1. 'עברו אלו (=7 התעניות האחרונות של הציבור) ולא נענו' - מן השמיים, וטרם ירד גשם: 'ממעטין במשא ומתן (של שמחה, כגון: רכישת כלי כסף וכלי זהב), בבניין (של שמחה, כגון: בניית בית עבור זוג שנישא) ובנטיעה (של שמחה, כגון: נטיעת אילן גדול, שאפשר לחסות ולטייל בצלו)...'. 2. 'היחידים' - תלמידי החכמים. 3. 'יצא ניסן ולא ירדו גשמים' - הרי הגשמים שיירדו מעתה הם 'סימן קללה, שנאמר: "הלוא קציר חטים היום" – כלומר: הגשמים שיורדים לאחר חודש ניסן, בזמן הקציר, הריהם סימן קללה, שהרי שמואל הנביא עמד לפני עם ישראל ואמר להם (לאחר שביקשו להם מלך, ובקשתם זו הייתה רעה בעיני ה'): "הלוא קציר חיטים היום, אקרא אל ה' וייתן קולות ומטר ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני ה' לשאול לכם מלך". הרי שבזמן הקציר, הגשם אינו סימן ברכה אלא סימן לכעסו של הקב"ה על עם ישראל.			עָבְרוּ אֵלָיו וְלֹא נָעֲנוּ, מִמַּעֲטִין בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן, בְּבִנְיָן וּבְנִטְיָעָה, בְּאִרְסִין וּבְנִשְׂוֹאִין, וּבְנִשְׂאֵלֶת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ, כְּבָנֵי אָדָם הַנְּזֹפִין לַמָּקוֹם. הַיְחִידִים חוֹזְרִים וּמִתְעַנִּים עַד שֶׁיֵּצֵא נִסָּן. יָצָא נִסָּן וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים- סִימָן קֶלְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר "הֲלוֹא קָצִיר חֲטִיִּם הַיּוֹם" וְגו' (שמואל א יב, יז)	מה עושים אם שלוש עשרה תעניות הציבור לא הועילו?	תענית פרק א משנה ז	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת: אומר מקרה דין טעם		
כאשר אדם הולך על שפת הצוק הוא עלול ליפול לתהום ולהרג חלילה. לכן צריך לבנות גדר ואם לא צריך להתרחק משפת הצוק. כך גם באיסורי תורה אם אדם עושה פעולה או נמצא במצב שהוא עלול לעבור עבירה, [למשל אם אדם דוחה את קריאת שמע ובסוף הוא יירדם ולא יקרא בכלל] צריך להשתדל לא להגיע למצב כזה.	1. 'מאימתי קורין את שמע בערבית' - מתי ניתן להתחיל לקרוא קריאת שמע בערב? 2. 'משעה שהכוהנים נכנסים לאכול בתרומתן' – בתרומה שניתנת לכוהנים יש קדושה, ולכוהנים מותר לאכול אותה רק כאשר הם טהורים. לפיכך, כוהנים שנטמאו (כגון: שנגעו בשרץ טמא) צריכים לטבול ולהמתין עד צאת הכוכבים, ורק אז יוכלו לאכול תרומה. משנה זו מלמדת אותנו שמותר להתחיל לקרוא ק"ש בערב החל מן הזמן, בו לכוהנים שנטמאו וטבלו מותר לאכול תרומה, דהיינו: משעת צאת הכוכבים. 3. 'עד סוף האשמורה הראשונה' - כלומר: עד סוף השליש הראשון של הלילה. 4. 'הקטר חלבים ואברים - מצוותן עד שיעלה עמוד השחר' - לאחר שזרקו את דמם של הקורבנות על המזבח במהלך היום, הייתה מצווה לשרוף על המזבח באותו יום, ואף בכל הלילה שאחריו (עד עמוד השחר), חלבים ואיברים שונים (בהתאם לסוג הקרבן שהקריבו במהלך היום). 5. 'וכל הנאכלין ליום אחד - מצוותן עד שיעלה עמוד השחר' - ישנם קורבנות (כגון: תודה, חטאת ואשם) שיש לסיים לאכול אותם במהלך יום שחיטתם עד תום הלילה שלאחריו.	גזירה: חכמים הגבילו את זמן קריאת שמע של ערבית עד חצות במקום עד הבוקר. כדי להרחיק אדם מן העבירה. הרחקה כזאת מכונה בחז"ל "גזירה" וחכמים גזרו גזירות רבות כדי להרחיק אדם מן העבירה.	מאימתי קורין את שמע בערבית? משעה שהכוהנים נכנסים לאכול בתרומתן, עד סוף האשמורה הראשונה; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: עד חצות. רבן גמליאל אומר: עד שיעלה עמוד השחר. מעשה שבאז קניו מבית המשתה. אמרו לו: לא קרינו את שמע. אמר להם: אם לא עלה עמוד השחר - חזינו אתם לקרות. ולא זו בלבד: אלא כל מה שאמרו חכמים "עד חצות" - מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים - מצותן עד שיעלה עמוד השחר. וכל הנאכלין ליום אחד- מצותן עד שיעלה עמוד השחר אם כן, למה אמרו חכמים "עד חצות?" כדי להרחיק את האדם מן העבירה.	קריאת שמע של ערבית	ברכות פרק א משנה א		

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים					נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
בני מלכים: כל אדם מישראל נחשב כבן מלך [בנו של הקב"ה] ולכן צריך להתנהג לכל אדם כאילו הוא בן מלך.	1. 'מאימתי קורין את שמע בשחרית' - ממתי ניתן להתחיל לקרוא ק"ש בבוקר? 2. 'משיכיר בין תכלת ללבן' – כאשר ניתן להבחין לאור השחר המפציע ועולה, בין חוטי התכלת שבציצית לבין חוטי הלבן שבציצית, ניתן להתחיל לקרוא ק"ש (שכן, בפרשת ציצית שבק"ש, כתוב: "וראיתם אותו", ומכאן שיש לקרוא ק"ש ביום, למן הרגע בו ניתן לראות את הציצית, ולהבחין בין צבעי החוטים השונים שבה). 3. 'בין תכלת לכרתי' – ניתן להתחיל לקרוא קריאת שמע כאשר ניתן כבר להבחין בין צבע התכלת לבין צבע החציר (שהוא בעל גוון ירוק, הדומה לתכלת). * זמן זה מאוחר יותר, שכן על מנת להבחין בין תכלת לכרתי, יש צורך ביותר אור יום (מאשר אור היום הנצרך להבדיל בין תכלת ללבן). 4. 'וגומרה עד הנץ החמה' - יש לסיים לקרוא ק"ש עד זמן זריחת השמש. 5. 'רבי יהושע אומר: עד שלוש שעות' - יש לסיים לקרוא ק"ש עד סוף השלוש הראשונות של היום, שהן רבע היום, 'שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלוש שעות' – שהרי דרכם של בני מלכים לקום בשעה מאוחרת יותר משאר בני האדם, ומאחר וכך, הרי שעד זמן זה ניתן לקרוא ק"ש, שכן זהו עדיין זמן שנוהגים לקום בו מן השינה (ובכך מקיימים את הציווי לקרוא ק"ש "בשכבך ובקומך"). 6. 'הקורא (ק"ש) מכאן ואילך (לאחר שלוש שעות מתחילת היום) לא הפסיד' - ולמרות שלא יצא ידי חובת ק"ש, עדיין יש לו שכר, 'כאדם הקורא (ועוסק) בתורה'.		מַאימְתִי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית? מְשִׁיכִיר בֵּין תִּכְלֶת לְלָבָן. רְבִי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: בֵּין תִּכְלֶת לְכֶרְתִּי. וְגוֹמְרָה עַד הַנֶּץ הַחֲמָה. רְבִי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר: עַד שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, שָׁכֵן דֶּרֶךְ בְּנֵי מַלְכִּים לַעֲמֹד בְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. הַקּוֹרֵא מִכָּאן וְאֵילָךְ – לֹא הִפְסִיד, כְּאִדָּם הַקּוֹרֵא בְּתוֹרָה.	קריאת שמע של שחרית	ברכות פרק א משנה ב	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
מבנה	מושגים	לשון חכמים	יסודות התושב"ע	הבנה פרשנות והיסק	ערכים		
כותרת אומר מקרה דין טעם						כיצד קוראים קריאת-שמע	ברכות פרק א משנה ג
1. 'טו' – כלומר: יטו את גופם הצידה, כדרך שכיבה. 2. 'כדרכו' – בכל צורה שירצה (בעמידה / בישיבה / בשכיבה וכו'). 3. 'אם כן', לפי דעת בית הלל, שכל אחד קורא כדרכו, 'למה נאמר (בק"ש) "ובשכבך ובקומך"? - האם אין המילים הללו מלמדות אותנו כיצד יש לקרוא את ק"ש (בהטיה בערב, ובעמידה בבוקר)? התשובה, לדעת בית הלל, היא, שהתורה לימדה אותנו במילים: "ובשכבך ובקומך" לא את <u>הצורה</u> בה יש לקרוא ק"ש, אלא את <u>הזמנים</u> בהם יש לקרוא את ק"ש: "בשעה שבני אדם שוכבים (בערב), ובשעה שבני אדם עומדים (בבוקר)". 4. 'וסיכנתי בעצמי מפני הלסטים' - רבי טרפון סיכן את עצמו, בכך שירד מן החמור באמצע הדרך, והיטה את גופו כדי לקרוא את ק"ש בערב, בהתאם לדעת בית שמאי. במצב זה יכלו שודדים לנצל את המצב, ולתקוף את רבי טרפון. 5. 'אמרו לו: כדי היית לחוב בעצמך, שעברת על דברי ב"ה' – חכמים אמרו לרבי טרפון, שאם אכן שודדים היו הורגים אותו בדרך, היה הדבר באשמתו, שכן הוא עבר על דברי בית הלל, שהלכה כמותם.							

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים					נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
	1. 'בשחר מברך שתיים לפניה (=לפני ק"ש) ואחת לאחריה' –בבוקר יש לברך שתי ברכות לפני ק"ש ('יוצר אור' ו'אהבה'), וברכה אחת לאחר ק"ש ('אמת ויציב... גאל ישראל'). 'ובערב מברך שתיים לפניה ושתיים לאחריה' - בערב יש לברך שתי ברכות לפני ק"ש ('המעריב ערכים' ו'אהבת עולם'), ושתי ברכות לאחר ק"ש ('אמת ואמונה... גאל ישראל' ו'השכיבנו'). 2. שתי הברכות שלאחר ק"ש מתחלקות לשניים: 'אחת ארוכה, ואחת קצרה' – ברכת 'אמת ואמונה' נקראת 'ארוכה', הואיל והיא כוללת עניינים רבים (יציאת מצרים, מכת בכורות ובקיעת ים סוף) וברכת 'השכיבנו', לעומתה, נקראת 'קצרה' [על פי פירוש רש"י]. 3. 'מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר אינו רשאי להאריך' – ברכות שתיקנו חכמים להאריך בהן (כגון: ברכת 'אמת ואמונה'), אסור לקצר אותן, וכן להיפך: ברכות שתיקנו חכמים לאומרן קצרות (כגון: ברכת 'השכיבנו'), אסור להאריך אותן. <u>כיוצא בזה</u>: ברכות שתיקנו חכמים 'לחתום אותן' במילים "ברוך אתה ה'..." - 'אינו רשאי שלא לחתום אותן' (במילים: "ברוך אתה ה'"), וברכות שתיקנו חכמים 'שלא לחתום אותן' במילים "ברוך אתה ה'" - 'אינו רשאי לחתום אותן' (במילים "ברוך אתה ה'"). <u>כללו של דבר</u>: יש לומר את הברכות לפי הנוסח המדויק שטבעו חכמים.			<u>בשחר מברך</u> – <u>שתיים לפניה ואחת לאחריה</u>, <u>ובערב</u> – <u>שתיים לפניה ושתיים לאחריה</u>, <u>אחת ארוכה ואחת קצרה</u>. <u>מקום שאמרו להאריך</u> – <u>אינו רשאי לקצר</u>. <u>לקצר</u> – <u>אינו רשאי להאריך</u>. <u>לחתום</u> – <u>אינו רשאי שלא לחתום</u>. <u>ושלא לחתום</u> – <u>אינו רשאי לחתום</u>. (ברכה, ברכות קריאת שמע)	הברכות שלפני קריאת שמע ושאחריה	ברכות פרק א משנה ד

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
ביציאת מצרים עם ישראל יצא מעבדות ונעשה עמו של הקב"ה. זהו הבסיס לכל קיומנו ולכן יש מצוות רבות בתורה שמזכירות את יציאת מצרים ובהן המצווה להזכיר את היציאה כל יום.	1. 'מזכירין יציאת מצרים בלילות' - יש מצווה להזכיר את עניין יציאת מצרים גם בלילות. לפיכך יש לומר גם בלילה את פרשת ציצית (שבקריאת שמע), בה מוזכר עניין יציאת מצרים. 2. 'ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות' – לא זכיתי לדעת היכן בתורה רמוז עניין זה, שיש לומר את פרשת ציצית בלילה כדי לקיים את מצוות הזכרת יציאת מצרים בלילות. 3. 'עד שדרשה בן זומא' – עד ששמעתי כיצד דרש והסביר בן זומא את הפסוק: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך" - בפסוק זה, המילה 'כל' לכאורה מיותרת, ולכן דרש בן זומא שמילה זו נועדה ללמדנו שהמצווה להזכיר את יציאת מצרים נוהגת גם בימים וגם בלילות. מעתה הבין רבי אלעזר בן עזריה מהו המקור בתורה למצוות הזכרת יציאת מצרים בלילות.	במשנה יש מחלוקת בין בן זומא לחכמים, אם מזכירים יציאת מצרים בלילות, והמחלוקת מבוססת על אופן דרשת הפסוק. זאת-אומרת, כל אחד פירש את הפסוק אחר ולפי הפירוש שלו למד הלכה שונה. היכרות עם התנא רבי אלעזר בן עזריה	מזכירין יציאת מצרים בלילות. אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא: שנאמר: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך" "ימי חיך" – הימים, "כל ימי חיך" – הלילות. וחכמים אומרים: "ימי חיך" – העולם הזה, "כל ימי חיך" – להביא לימות המשיח.		הזכרת יציאת מצרים בלילות	ברכות פרק א משנה ה	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
כל אדם ואדם בעם ישראל הוא לא רק אחד בפני עצמו אלא הוא חלק מעם ישראל. ועם ישראל כולל את כל הדורות שהיו מאבותינו ועד היום, ולכן אנחנו מברכים ברכת ההודאה לא רק על מה שקרה לנו אלא גם על דברים שקרו לאבותינו.	1. 'הרואה מקום שנעשו בו ניסים לישראל' – כגון: המקום בו עברו בני ישראל בים סוף, או המקום בו עברו בני ישראל את הירדן, וכל כיוצא בזה, 'אומר: "ברוך (אתה ה' א-להינו מלך העולם*) שעשה ניסים לאבותינו במקום הזה"'. 2. '(הרואה) מקום (בארץ ישראל) שנעקרה ממנו עבודה זרה...!' * <u>הערה כללית</u>: גם במשנה זו וגם במשניות הבאות, בכל פעם שמופיעה ברכה שיש לומר, הרי שיש לאומרה בשם ובמלכות, דהיינו, שיש לומר: "ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם...".			הַרְוֹאֵה מְקוֹם שְׁנַעֲשׂוּ בוֹ נִסִּים לְיִשְׂרָאֵל, אֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבְרָהָם בְּמָקוֹם הַזֶּה". מְקוֹם שֶׁנִּעְקְרָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹדַת זָרָה, אֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת זָרָה מֵאֶרֶצְנוּ".	ברכות הראיה	ברכות פרק ט משנה א	

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	ששת ההישגים				
		מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	יסודות התושב"ע	הבנה פרשנות והיסק
ברכות פרק ט משנה ב	ברכות הראייה וברכות על בשורות טובות ושמעות רעות	על הדיקין, ועל הזעזועות, ועל הכרקים, ועל הרעמים, ועל הרוחות- אומר: "כרוך שכלו וגבורתו מלא עולם" על הקרים, ועל הגזעות, ועל הימים, ועל הנקרות, ועל המדברות- אומר: "כרוך עושה מעשה בראשית". רבי יהודה אומר: הרוצה את הים הגדול- אומר: "כרוך שעשה את הים הגדול", בזמן שרואה אותו לפרקים. על הגשמים, ועל הבשורות הטובות- אומר: "כרוך הטוב והמטיב" ועל שמועות רעות- אומר: "כרוך דין האמת".			1. 'זיקין' - כוכב שביט. 2. 'זוועות' - רעידת אדמה. 3. 'רוחות' - כלומר: רוחות חזקות וסוערות, שאינן מצויות בדרך כלל. 4. 'הרואה את הים הגדול' – יש שאומרים, שהכוונה היא לאוקיינוס הגדול שמקיף את העולם, ויש שאומרים שהכוונה היא לים התיכון שמהווה את הגבול המערבי של ארץ ישראל (ומפאת חשיבותה של ארץ ישראל, הוא נקרא 'הים הגדול'). 5. 'בזמן שרואה אותו לפרקים' – יש לברך "כרוך שעשה את הים הגדול", רק לאחר שחלפו שלושים יום מאז הפעם האחרונה שראו אותו. 6. 'על הגשמים.. אומר: "כרוך הטוב והמטיב"' - בגמרא מבואר, שרק כאשר לאדם יש הנאה משותפת מן הגשמים, כגון שיש לו שדה בשותפות עם אדם אחר, עליו לברך "הטוב והמטיב" (ואם אין לו שדה, הרי שעליו לברך ברכה אחרת שתיקנו חכמים).	העולם מלא בתופעות מופלאות, אסור לאדם להיות אדיש. חשוב להיות מודע לקב"ה שעומד מאחורי כל הבריאה ותופעות הטבע המופלאות שאנו רואים.

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון תכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
כפי שנכתב בהסבר יש לברך את הברכה המותאמת למציאות בהווה. בזה שונה תפילה מברכה. בתפילה יש בקשות שמבקשים מהקב"ה על העתיד. אבל הברכה היא על מה שקורה או שנמצא עכשיו.	1. 'מברך על הרעה מעין הטובה' - יש לברך "ברוך דיין האמת" על דבר שעכשיו הוא רע, אף על פי שבעתיד עשויה לצמוח לו מכך טובה, כגון: במקרה בו מים רבים שטפו את שדהו, ופגעו כרגע בתבואתו, אך בעתיד תצמח לו מכך טובה, שכן השדה רווי במים. '(מברך) על הטובה מעין הרעה' - יש לברך 'הטוב והמיטיב', על דבר שעכשיו הוא טוב, אף על פי שבעתיד עשויה לצמוח לו מכך רעה, כגון: שמצא מציאה, וכרגע הוא ואנשי ביתו נהנים ממנה, אך בעתיד עשויים שליחי המלך להעניש אותו על כך שלא מסר את המציאה לידי המלכות. כללו של דבר: יש לברך את הברכה המותאמת למציאות בהווה (מאחר ואין אפשרות לדעת בוודאות מה יארע בעתיד [הרמב"ם]). 2. 'הצועק לשעבר, הרי זו תפילת שווא' - אדם שמתפלל על דבר שכבר היה וחלף, הרי תפילתו תפילת שווא, שכן מה שהיה היה, ואת הנעשה אין להשיב.			בָּנָה בֵּית חָדָשׁ, וְקָנָה כָּלִים חֲדָשִׁים- אָמַר "בָּרוּךְ שֶׁהִחְיֵנוּ". מְבָרֵךְ עַל הָרָעָה מֵעֵין הַטּוֹבָה, וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין הָרָעָה. הַצּוֹעֵק לְשַׁעֲבֵר- הֵרִי זֹאת תִּפְּלֵת שְׁוֹא. כִּיצַד? הֵיטֵב אֲשֶׁתּוֹ מַעֲבֶרֶת, וְאָמַר "יְהִי רָצוֹן שֶׁתִּלְדֵּ אֶשְׁתִּי זָכָר"- הֵרִי זֹאת תִּפְּלֵת שְׁוֹא. הֵיטֵב כָּא בְּדָרְךָ, וְשָׁמַע קוֹל צֹנְחָה בְּעִיר, וְאָמַר "יְהִי רָצוֹן שְׁלֹא יִהְיוּ אֵלָיו בְּנֵי בֵּיתִי"- הֵרִי זֹאת תִּפְּלֵת שְׁוֹא.	ברכת שהחיינו, ברכה על טובה שיש בה גם רע ולהפך ותפילת שווא	פרק ט משנה ג	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים

ששת ההישגים					נושא המשנה	יחידת הוראה
מבנה	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים		
כותרת אומר מקרה דין טעם					ברכה על הרעה והתנהגות בבית-המקדש	ברכות פרק ט משנה ה
חֵיב אָדָם לְכַרֵּךְ עַל הָרָעָה, בְּשֵׁם שֶׁהוּא מְכַרֵּךְ עַל הַטּוֹבָה, שְׁנֹאֲמַר "וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, כָּכָל-לְבָבְךָ וּכָכָל-נַפְשְׁךָ וּכָכָל-מְאֹדְךָ".	"כָּכָל-לְבָבְךָ"- בְּשֵׁנִי יִצְרִיךָ, בְּיָצֵר טוֹב וּבְיָצֵר רָע. "וּכָכָל-נַפְשְׁךָ"- אֲפֹלוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ; "וּכָכָל-מְאֹדְךָ"- כָּכָל מְמוֹנְךָ.		1. 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה' - כלומר: חייב אדם לברך בלב טוב ושלם את ברכת 'ברוך דין האמת' שמברכים על דברים רעים, כשם שהוא מברך את ברכת 'הטוב והמיטיב' על דברים טובים.	האמונה בקב"ה לא תלויה בדבר. ואנחנו מאמינים שכל מה שקורה הוא מאת ה'. ולכן גם על הרעה יש לברך ולהכיר בכך שזה בא מאת ה'.		
דָּבָר אֲחֵר: "כָּכָל-מְאֹדְךָ"- כָּכָל מִזְדָּה וּמִזְדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ, הֵיוּ מוֹדֵה לּוֹ בְּמֵאֵד מְאֹד.			2. "בכל לבבך" - בשני יצריך... - כלומר: אף כשאדם עסוק בעניינים הנוגעים ליצר הרע שבו, כגון: אכילה ושתיה, עליו לכוון את מעשיו לשם שמיים, לקיים ולחזק את גופו לעבודת ה'.	מאמינים שכל מה שקורה הוא מאת ה'. ולכן גם על הרעה יש לברך ולהכיר בכך שזה בא מאת ה'.		
לֹא יִקַּל אָדָם אֶת רֹאשׁוֹ כִּנְגֵד שַׁעַר הַמּוֹזָח- שֶׁהוּא מְכַנֵּן בֵּית קִדְשִׁי הַקְדָּשִׁים.			3. 'דבר אחר: "בכל מאדך" - בכל מידה ומידה שהוא מודד לך (בין מידה טובה, בין מידת פורענות), הוי מודה לו במאוד מאוד' - ומכאן שיש לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה.	הוא מאת ה'. ולכן גם על הרעה יש לברך ולהכיר בכך שזה בא מאת ה'.		
לֹא יִכְנֹס לְהֵר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ, וּבְמַנְעֵלוֹ, וּבְפִגְמָתוֹ, וּבְאַבְקַ שְׁעָל רִגְלָיו, וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ כַּפְתָּרִיא, וְרִיקָה מִקֵּל וְחֶמֶר.			4. 'לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח (שבהר הבית), משום ששער זה 'מכוון כנגד בית קדשי הקדשים'. כיוצא בזה, 'לא יכנס להר הבית במקלו, ובמנעלו ובפונדתו (מין חגורה רחבה, ובה מקום לכסף) ובאבק שעל רגליו (אלא ייכנס ברגליים נקיות מאבק), ולא יעשנו (את הר הבית) קפנדריא' - היינו, שאסור לאדם לעבור את הר הבית כדי לקצר את דרכו.	הוא מאת ה'. ולכן גם על הרעה יש לברך ולהכיר בכך שזה בא מאת ה'.		
כָּל חוֹתְמֵי בְּרוּכּוֹת שֶׁהֵיוּ בְּמִקְדָּשׁ- הֵיוּ אוֹמְרִים "מִן הָעוֹלָם".			5. 'כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים: "מן העולם" - כלומר: שהיו חותמים כל ברכה בבית המקדש במילים: "ברוך אתה ה' אלהי ישראל מן העולם..." 'משקלקלו המינים' - שאינם מאמינים בתחיית המתים, 'ואמרו: אין עולם אלא אחד' - כלומר: יש רק את העולם הזה, ואין עולם הבא, 'התקינו (חכמים) שיהיו אומרים: "מן העולם ועד העולם"'. 6. 'והתקינו שיהא אדם שואל את חברו בשם' - כלומר: שיברכו זה את זה בשם ה'.	הוא מאת ה'. ולכן גם על הרעה יש לברך ולהכיר בכך שזה בא מאת ה'.		

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים	מושגים	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם		
	1. 'הקורא את המגילה למפרע' - כלומר: שקרא את המגילה לא כפי הסדר שלה, כגון: שקרא את הפרק השני של המגילה לפני הפרק הראשון - 'לא יצא (ידי חובה)'. 2. 'קראה על פה (או ש)קראה תרגום (או) בכל לשון - כלומר: אם קרא את המגילה בעל פה, או שקרא את המגילה בשפה הארמית (שהיא לשון התרגום) או בכל שפה אחרת (שאינה לשון הקודש), והוא אינו מבין את מה שקרא - 'לא יצא (ידי חובה)'. 3. 'אבל קורין אותה ללועזות בלעז' - אבל קוראים את המגילה - לאנשים שאינם מבינים את לשון הקודש - בשפה אותה הם מבינים. 4. 'והלועז ששמע אשורית' - כלומר: אדם שאינו מבין את לשון הקודש, אך שמע את קריאת המגילה בלשון הקודש - 'יצא (ידי חובה)', אף על פי שאינו מבין את מה ששמע.		הקורא את המגילה למפרע- לא יצא. קראה על פה, קראה תרגום, בכל לשון- לא יצא, אבל קורין אותה ללועזות בלעז. והלועז ששמע אשורית- יצא.	קריאת מגילה באופנים שונים	מגילה פרק ב משנה א		

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
מגילה פרק ב משנה ב	הלכות שונות בקריאת המגילה וכתבייתה	קִרְאָה סְרוּגִין, וּמִתְנַמֵּם, יֵצֵא. הָיָה כּוֹתֵבָהּ, דּוֹרְשָׁהּ, וּמַגִּיחָהּ - אִם כֵּן לָבֵן, יֵצֵא. וְאִם לֹא - לֹא יֵצֵא. הָיְתָה כְּתוּבָה בְּסֵם, וּבְסִקְרָא, וּבְקוּמוֹס וּבְקִנְקִנְתוֹם, עַל הַנֶּזֶר וְעַל הַדְּפִתְרָא - לֹא יֵצֵא, עַד שֶׁתִּהְיֶה כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית עַל הַסֵּפֶר וּבְדִיו. <				

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון תכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
מגילה פרק ב משנה ג	בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר, אם עתיד לחזור למקומו, קורא כמקומו. ואם לאו, קורא עמקו. ומהיכן קורא אדם את המקלה ויוצא כה ידי חובתו? רבי מאיר אומר, קלה. רבי יהודה אומר, מאיש יהודי. רבי יוסי אומר, מאחר הדברים האלה	בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר, אם עתיד לחזור למקומו, קורא כמקומו. ואם לאו, קורא עמקו. ומהיכן קורא אדם את המקלה ויוצא כה ידי חובתו? רבי מאיר אומר, קלה. רבי יהודה אומר, מאיש יהודי. רבי יוסי אומר, מאחר הדברים האלה	בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר, אם עתיד לחזור למקומו, קורא כמקומו. ואם לאו, קורא עמקו. ומהיכן קורא אדם את המקלה ויוצא כה ידי חובתו? רבי מאיר אומר, קלה. רבי יהודה אומר, מאיש יהודי. רבי יוסי אומר, מאחר הדברים האלה	לשון תכמים	1. זמן קריאת המגילה עבור אנשים שגרים בעיר הוא י"ד באדר. זמן קריאת המגילה עבור אנשים שגרים בכרך (=עיר המוקפת בחומה) הוא ט"ו באדר. כאשר 'בן עיר הלך לכרך, או בן כרך הלך לעיר' מתעוררת שאלה: מתי עליו לקרוא את המגילה? והתשובה היא: 'אם הוא עתיד לחזור למקומו – קורא כמקומו'. <u>לדוגמה (על פי המבואר בגמרא):</u> בן כרך, שנמצא בליל י"ד באדר בעיר, אך עתיד לחזור למקומו - לכרך שלו - לפני תחילת יום י"ד באדר - לא יקרא את המגילה בליל י"ד יחד עם אנשי העיר, אלא הריהו קורא כמקומו – יחד עם בני הכרך שלו - בליל ט"ו (וביום ט"ו) באדר. <u>כיוצא בזה:</u> בן עיר שנמצא במהלך יום י"ד באדר ובליל ט"ו באדר בכרך, אך עתיד לחזור למקומו - לעירו - לפני תחילת יום ט"ו באדר, הריהו קורא את המגילה כמנהג מקומו (=כמנהג אנשי עירו), בעודו בכרך, בליל י"ד וביום י"ד באדר, ולא יקרא את המגילה בליל ט"ו באדר יחד עם אנשי הכרך (הואיל והוא לא עתיד להישאר שם גם ביום ט"ו באדר). 2. 'מ"איש יהודי' - החל מן הפסוק 'איש יהודי היה בשושן הבירה...'. 'מ"אחר הדברים האלה' - החל מן הפסוק "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את המן...".	

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון תכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
מגילה פרק ב משנה ד	מי יכול לקרוא את המגילה עבור אחרים ותחילת זמן קריאת מגילה בבוקר	הכל כָּשֶׁרִין לְקִרְוֹת אֶת הַמִּגְלָה, חוץ מִחֵרֶשׁ, שׁוֹטָה, וְקֵטָן. רַבִּי יְהוּדָה מְכַשִּׁיר בְּקֶטֶן. אֵין קוֹרִין אֶת הַמִּגְלָה, וְלֹא מְלִין, וְלֹא טוֹבְלִין וְלֹא מִזִּין, וְכֵן שׁוֹמְרֵת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם לֹא תִטְבֵּל, עַד שֶׁתֵּנֶץ הַחֹמֶה. וְכָלן שֶׁעָשׂוּ מִשְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, כָּשֶׁר.	1. 'רבי יהודה מכשיר בקטן' - שהגיע לגיל חינוך. 2. 'אין קורין את המגילה... עד שתנץ החמה' – כלומר: את כל המצוות המופיעות בפסקה זו שבמשנה, יש לקיים ביום, ולכן יש לעשותן רק מן הזריחה והלאה. ברם, בדיעבד, אם עשו את המצוות הללו 'מזמן שעלה עמוד השחר (היינו: האור הראשון שמפציע בשמיים בצד מזרח, עוד קודם זריחת השמש) - הרי זה 'כשר', מפני שזמן עלות השחר הוא אכן תחילת היום (אלא שלא כולם בקיאים בזמן זה, ולכן יש כאלו שעשויים לחשוב שכבר עלה השחר, למרות שלמעשה עדיין לילה). 3. 'ולא טובלין... עד שתנץ החמה' - טמא שצריך לטבול ביום, עליו לטבול מן הזריחה והלאה. 'ולא מזין... עד שתנץ החמה' – אדם שנטמא בטומאת מת, יש להזות עליו ממי אפר פרה אדומה <u>ביום</u> השלישי ו <u>ביום</u> השביעי לטומאתו. לפיכך, יש להזות עליו בימים אלו רק מן הזריחה והלאה. 'וכן שומרת יום כנגד יום... עד שתנץ החמה'- אין צורך להרחיב בהסבר מושג זה אלא ניתן להסתפק ולומר שזה אחד מדיני טומאה וטהרה שזמנו חל הזריחה והלאה.			

פירוט המשיניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשינה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק
מגילה פרק ב משנה ה	מצוות שזמן קיומן הוא כל היום	כָּל הַיּוֹם כָּשֶׁר לְקִרְיַת הַמִּגְלָה, וְלְקִרְיַת הַהֵלֶל, וְלִתְקִיעַת שׁוֹפָר, וְלִנְטִילַת לֹאֲכָב, וְלִתְפֹּלֶת הַמוֹסָפִין, וְלַמּוֹסָפִין, וְלִזְדֵּי הַפָּרִים, וְלִזְדֵּי הַמַּעֲשֵׂר, וְלִזְדֵּי יוֹם הַכִּפּוּרִים, לְסַמִּיכָהּ, לְשַׁחֲיטָהּ, לְתִנּוּפָהּ, לְהַגְשָׁהּ, לְקַמִּיצָהּ וְלַהֲקַטָּרָהּ, לְמִלִּיקָהּ, וְלִקְבָלָהּ, וְלַהֲזִיזָהּ, וְלַעֲרִיפָתָהּ וְלַטְהָרָת הַמִּצְרָע.			1. 'ולמוספין' - להקרבת קרבן מוסף בשבתות, ימים טובים וראשי חודשים. 2. 'ולזידוי הפרים' - כאשר הכהן הגדול חטא, היה עליו להביא פר ולהתוודות על חטאו. פר זה נקרא 'פר הכהן המשיח'. גם כאשר הסנהדרין טעו בהוראת ההלכה, והציבור חטא בעקבות כך בחטאים מסוימים, היה עליהם להביא פר ולהתוודות על חטאם. פר זה נקרא 'פר העלם דבר'. זמן הווידי על פרים אלו הוא במהלך כל היום בו הקריבו את הקורבן. 3. 'ולזידוי המעשר' - נוסח שיש לאומרו לאחר ביעור המעשרות בשנים הרביעית והשביעית לשמיטה. 4. 'ולזידוי יום הכיפורים' – ביום הכיפורים, הכהן הגדול סומך את ידיו על ראש הפר שהוא מביא, ומתוודה עליו את חטאותיו. כמו כן, עליו לסמוך את ידיו על ראש השעיר המשתלח ולהתוודות עליו את חטאי בני ישראל. 5. 'לסמיכה' - לסמיכת הידיים על ראש הקורבן לפני שחיטתו. 6. 'לתנופה' - של קרבן העומר, שיש להניפו ביום ט"ז בניסן. 7. 'להגשה, לקמיצה ולהקטרה' - של קרבן המנחה, שכן מגישים את המנחה בתחילה בקרן מערבית דרומית של המזבח, אחר כך קומצים ממנה מלוא הקומץ ומקטירים (=שורפים) אותה על גבי המזבח. 8. 'למליקה' - למליקת ראשו של קרבן העוף. 9. 'ולקבלה ולהזיה' - לקבלת דם השחיטה במזרק, ולהזאתו (=זריקתו) על גבי המזבח. 10. 'ולהשקיית סוטה' - שמשקים אותה מן המים המאירים. 11. 'ולעריפת העגלה' - כאשר נמצא מישהו מת בשדה, ולא ידוע מי הרג אותו, על זקני העיר הקרובה לערוף עגלה ליד הנחל, ולהצהיר על חפותם. 12. 'ולטהרת המצורע' – באמצעות הבאת שתי ציפורים, ענף מעץ ארז, אזוב ושני תולעת, כפי הסדר המובא בתורה.

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פסחים פרק ד משנה א	עשיית מלאכה בערב פסח	מקום שנהגו לעשות מלאכה בערב פסחים עד חצות, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות, אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין, נותנין עליו חמרי מקום שיצא משם וחמרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם מפני המחלקת: (מנהג המקום)	מקום שנהגו לעשות מלאכה בערב פסחים עד חצות, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות, אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין, נותנין עליו חמרי מקום שיצא משם וחמרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם מפני המחלקת:	1. 'בערבי פסחים' - ביום י"ד בניסן. 2. 'מקום שנהגו שלא לעשות' - יש מקומות שנהגו שלא לעשות מלאכה בערב פסח לפני חצות היום, כדי שלא ייווצר מצב שאדם יהיה טרוד במלאכתו, וישכח לבער את החמץ שברשותו, לשחוט את הפסח או להכין את שאר צרכי הסדר. יש לציין, שלכל הדעות אין לעשות מלאכה לאחר חצות היום. 3. 'ההולך ממקום שעושין בו מלאכה לפני חצות י"ד בניסן למקום שאין עושין בו מלאכה, או שהלך ממקום שאין עושין בו מלאכה למקום שעושין בו מלאכה' - בכל אחד מן המצבים הללו: 'נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם' - כלומר: בכל מקרה מחמירים על האדם שלא לעשות מלאכה לפני חצות יום י"ד בניסן, בין אם במקום ממנו הגיע נוהגים לעשות מלאכה לפני חצות יום י"ד בניסן, ובין אם במקום שאליו הוא הגיע נוהגים לעשות מלאכה לפני חצות יום י"ד בניסן. 4. 'ואל ישנה אדם מפני המחלוקת' – על האדם לנהוג כמנהג המקום בו הוא נמצא בערב פסח, ולא לשנות ממנהגם, על מנת שלא לעורר מחלוקת*. * הערה: במידה ואדם הלך ממקום שאין עושין בו מלאכה למקום שנוהגים לעשות בו מלאכה - הרי, שכפי שלמדנו, עליו להחמיר ולא לנהוג כמנהג אנשי המקום. מדוע אפוא עליו לשנות ממנהג המקום? האם אין הוא מעורר בכך מחלוקת? התשובה היא, שכאשר אדם אינו עושה מלאכה במקום שנוהגים לעשות בו מלאכה, אין הוא מעורר בכך מחלוקת, הואיל ואנשי המקום שיראו אותו, שהוא אינו עושה מלאכה, לא יחשבו בהכרח שהוא אינו נוהג כמנהג אנשי המקום, אלא יחשבו שהוא בטלן.	אדם שנמצא במקום אחר צריך להתנהג כפי שנוהגים באותו מקום ולא באופן אחר שמבליט את השוני ועלול לעורר ויכוחים ומריבות.	

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ד	אכילת בשר צלי בערב פסח	מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים- אוכלין. מקום שנהגו שלא לאכול- אין אוכלין.	מקום שנהגו להדליק את הנר בלילי יום הכיפורים- מדליקין.	מקום שנהגו שלא להדליק- אין מדליקין.	1. 'מקום שנהגו שלא לאכול צלי בליל פסחים - אין אוכלין' - ישנם מקומות שנהגו שלא לאכול בשר צלוי בליל ט"ו בניסן, משום שזה נראה כאילו אוכלים את בשר קרבן הפסח (שהיה נאכל צלי) מחוץ לירושלים.	
משנה ד	והדלקת נר לכבוד יום- הכיפורים	מקום שנהגו להדליק את הנר בלילי יום הכיפורים- מדליקין.	מקום שנהגו שלא להדליק- אין מדליקין.	ומדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובמבואות האפלים, ועל גבי החולים.	2. 'מקום שנהגו להדליק את הנר בלילי יום הכיפורים...' - בליל שבת ובליל יום טוב קיימת חובה להדליק את הנר, אך בליל יום הכיפורים, הדבר תלוי במנהג. לפיכך, על כל אחד לנהוג כמנהג מקומו.	
		ומדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובמבואות האפלים, ועל גבי החולים.			3. 'ומדליקין (את הנר, בליל יום הכיפורים נלפני השקיעה) בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות האפלים ועל גבי (=על יד) החולים' – כלומר: בכל מקום בו יש צורך באור בליל יום הכיפורים, מדליקים בו את הנר.	

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ד משנה ה	עשיית מלאכה בתשעה באב ובערב פסח	מקום שנהגו לעשות מלאכה בתשעה באב-עושין. מקום שנהגו שלא לעשות מלאכה- אין עושין. ובכל מקום תלמידי חכמים בטלים. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם. וחכמים אומרים: ביהודה- היו עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות. ובגליל- לא היו עושין כל עיקר. הלילה: בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין עד הנץ החמה.			1. 'ובכל מקום תלמידי חכמים בטלין' - תלמידי החכמים בטלים ממלאכה בתשעה באב אפילו במקום שנהגו לעשות מלאכה, על מנת שלא יסיחו את דעתם מן האבלות. 2. 'לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם' - לדעת רבן שמעון בן גמליאל, ראוי לכל אדם שלא לעשות מלאכה בתשעה באב, על מנת שלא להסיח את דעתו מן האבלות, ואפילו אם הוא נמצא במקום שנהגו לעשות בו מלאכה בתשעה באב. 3. 'ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים' – משנתנו חוזרת כאן לדברים המובאים בפרק ד' משנה א', בנוגע לעשיית מלאכה בערב פסח עד חצות היום. 4. 'הלילה: בית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין עד הנץ החמה' – במקום שבו לא היו עושים מלאכה ביום י"ד בניסן לפני חצות, קיימת מחלוקת בין בית שמאי לבין בית הלל האם אסור לעשות מלאכה גם בליל י"ד בניסן: לדעת בית שמאי - אסור לעשות מלאכה גם בליל י"ד בניסן, ולדעת בית הלל - מותר לעשות מלאכה בליל י"ד בניסן עד זריחת השמש ביום י"ד בניסן.	

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ד משנה ו	מצבים שבהם מותר לעשות מלאכה בערב פסח	רבי מאיר אומר: כל מלאכה שהתחיל בה קודם לארבעה עשר - גומרה בארבעה עשר. אכל לא יתחיל בה בתחילה בארבעה עשר, אף על פי שיכול לגמרה. וחכמים אומרים: שלש אומניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ואלו הן: החיטים והספרים והכוכסין. רבי יוסי בר יהודה אומר: אף הרצענים			1. 'כל מלאכה שהתחיל בה קודם לארבעה עשר (בניסן) גומרה בארבעה עשר' - כל מלאכה שהיא לצורך המועד, והתחיל לעשות אותה לפני שהתחיל יום י"ד בניסן, מותר לסיים אותה עד חצות היום, אפילו במקום שנהגו שלא לעשות בו מלאכה ביום י"ד בניסן. ברם, 'לא יתחיל בה - במלאכה זו - בתחילה ביום) ארבעה עשר בניסן, אף על פי שהוא יודע, בזמן שהוא מתחיל במלאכה זו, שהוא יכול לגומרה עד חצות היום'. 2. 'שלוש אומניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות' - ואפילו במקום שנהגו שלא לעשות מלאכה ביום י"ד בניסן. והטעם לכך הוא, שאלו הן מלאכות חשובות ביותר לצורך המועד. 3. 'הרצענים' - אומנים המכינים נעליים.	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
ביכורים פרק ג משנה א	הפרשת הביכורים	כיצד מפרישין הבכורים? יורד אדם בתוך שדהו, ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רמון שבכר, קושרו בגמי ואומר: הרי אלו בכורים. ורבי שמעון אומר: אף על פי כן, חוזר וקורא אותם בכורים מאחר שייתלשו מן הקרקע: (הבאת ביכורים ומקרא ביכורים)	1. 'תאנה שביכרה, אשכול שביכר, רמון שביכר' - תאנה / אשכול ענבים / רמון שהחלו להבשיל. 2. 'גמי' - קנה גומא. 3. 'אף על פי כן, חוזר וקורא אותם ביכורים מאחר שייתלשו מן הקרקע' - אף על פי שהאדם אמר על התאנה / אשכול הענבים / הרימון: 'הרי אלו ביכורים', בזמן שהם עוד היו מחוברים לקרקע, הרי שלדעת רבי שמעון, יש לקרוא להם שנית בשם 'ביכורים', ולומר: 'הרי אלו ביכורים', גם לאחר קטיפתם ותלישתם מן הקרקע (בגמר בישולם).			

פירוט המשיניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ב	התכנסות מביאי הביכורים לקראת העלייה לירושלים	כיצד מעלין את הביכורים? כל העירות שבמעמד מתכנסות לעיר של מעמד, ולנין ברחוקה של עיר, ולא היו נכנסין לבתים. ולמשקים היה המקנה אומר: "קומו ונעלה ציון, אל בית ה' אלקינו:"			1. 'כיצד מעלין את הביכורים' - לירושלים. 2. 'כל העירות שבמעמד מתכנסות לעיר של מעמד' – כשם שכל הכוהנים וכל הלויים היו מחולקים ל-24 משמרות (=קבוצות), ובכל שבוע היה נכנס משמר אחר לעבודת בית המקדש, כך גם תיקנו הנביאים שיהיה ייצוג לעם ישראל בבית המקדש מדי שבוע. נציגים אלו של עם ישראל נקראים 'אנשי המעמד' (משום שחלקם היו עומדים לצד הכוהנים בזמן הקרכת קורבנות הציבור). אנשי המעמד הגיעו מ-24 אזורים שונים בארץ. כל אזור כלל ערים שונות, מתוכן נבחרו אנשים כשרים ויראי חטא לייצג את עם ישראל. לכל מעמד ומעמד היה אדם אחד ממונה ואחראי שנקרא 'ראש המעמד', והעיר בה הוא היה יושב הייתה העיר הראשית של כל העירות שבאותו מעמד. משנתנו מלמדת, אפוא, שכאשר היו מעלים את הביכורים, היו עושים זאת ברוב עם, באופן שעירות כל מעמד ומעמד היו מתכנסות אל העיר הראשית של המעמד בתהלוכה ובשירים אל עבר ירושלים. 3. 'ולא היו נכנסין לבתים' - על מנת שלא להיטמא בטומאת מת (שהרי אם יימצא מת בתוך הבית אליו נכנסו, הרי שהם ייטמאו בטומאת מת). 4. 'ולמשכים' - כלומר: בבוקר, בזמן ההשכמה, 'היה הממונה (=ראש המעמד) אומר....'.	יש ערך גדול לעשות מצוות בציבור גדול, יותר מאשר שכל אחד יעשה לבד, זה יוצר חיבור משותף סביב המצוות, זה יוצר אווירה של שמחת מצווה.

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ג	הדרך לירושלים	הקרובים- מביאים התאנים והענבים, והרחוקים- מביאים גרוגרות וצימוקים.	והשור הולך לפניהם, וקרניו מצפות זקב, ועטרה של זית בראשו. החליל מכה לפניהם, עד שמגיעים קרוב לירושלים.	הגיעו קרוב לירושלים,	1. 'הקרובים' – כלומר: אנשי העיירות הקרובים לירושלים, 'מביאים' (במעמד הבאת הביכורים) את התאנים והענבים – בעודם לחים, שמאחר והם קרובים לירושלים, אין חשש שהם יתקלקלו בדרך.	צריך לכבד אנשים שמתאמצים לקיים מצוות
		הפחות, הסגנים והגזברים יוצאים לקראתם. לפי כבוד הנכנסים היו יוצאים.				
		וְכָל בְּעָלֵי אֲמוֹנוֹת שֶׁבִירוּשָׁלַיִם עוֹמְדִים לִפְנֵיהֶם וְשׁוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹמָם: אַחִינוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם פְּלוֹנִי, בָּאתֶם [נ"א: בְּאַכֶּם] לְשָׁלוֹם:			3. 'הגיעו קרוב לירושלים, שלחו (שליחים) לפניהם' - כדי להודיע לאנשי ירושלים על בואם.	
					4. 'ועיטרו את ביכוריהם' - היו מניחים את הפירות היפים והמשובחים מעל שאר הפירות.	
					5. 'הפחות' – סגני הכהונה, 'הסגנים' – סגני הלויים, 'והגזברים' – האנשים שאחראיים על ההקדש (=דברים שאנשים הקדישו לבית המקדש).	
					'לפי כבוד הנכנסים היו יוצאים' - שאם היו נכנסים לירושלים אנשים רבים, היו יוצאים לקראתם אנשים רבים יותר.	

פירוש המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ד	כניסת מביאי הביכורים לבית-המקדש ושירת הלווים	הַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵיהֶם, עַד שֶׁמֵּגִיעִין לְהַר הַבַּיִת. הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת, אֶפְלוּ אֶגְרִיפָס הַמֶּלֶךְ נוֹטֵל הַסֵּל עַל כְּתָפוֹ וְנִכְנָס, עַד שֶׁמֵּגִיעַ לְעֶזְרָה. הִגִּיעַ לְעֶזְרָה וַיְדַבְּרוּ הַלְלוּיִם בְּשִׁיר: "אֲרוֹמְקוּ יְיָ כִּי דָלִיתִנִּי וְלֹא שִׁמְחָתָ אִיבִי לִי"	1. 'החליל מכה לפניהם' – בראש השיירה היה הולך בעל החליל שהיה מקיש באצבעותיו על החליל. 2. 'הגיעו להר הבית, אפילו אגריפס המלך (שהיה מלך חשוב ובעל שררה) נוטל הסל על כתפו ונכנס (להר הבית)' – כלומר: עד הר הבית, הייתה לו רשות לתת לאדם אחר לשאת את סל הביכורים שלו, אבל משהגיעו להר הבית עליו לשאת את סל הביכורים בעצמו (מפני שעל בעל הביכורים לתת את סל הביכורים מידו ליד הכהן, כפי שכתוב: "ולקח הכהן הטנא מידו"). 3. 'לעזרה' - לחצר בית המקדש.	בפני הקב"ה כולם שווים [אפילו המלך], וכולם חייבים בקיום המצוות. ואדם לא יכול לומר זה לא לכבודי לעשות מצוה זו או אחרת ושאחרים יעשו במקומי.		
פרק ג משנה ה	דין הגוזלות שהביאו על הביכורים	הַגּוֹזְלוֹת שֶׁעַל גְּבֵי הַסִּלִּים, הָיוּ עוֹלוֹת; וּמָה שֶׁקִּבְּדָם, נּוֹתְנִים לַכֹּהֲנִים:	1. 'הגוזלות שעל גבי הסלים, היו עולות' – היו נוהגים לעטר את סלי הביכורים בתורים ובני יונה, והיו תולים ומניחים אותם לצד סלי הביכורים. את הגוזלים הללו היו מקריבים לה' קרבן עולה. 2. 'ומה שקיבדם, נותנים לכהנים' - כלומר: את הביכורים שבידיהם היו נותנים לכהנים (ויש אומרים, שהכוונה היא לגוזלים אחרים שהיו בידיהם (שלא עיטרו עימם את סלי הביכורים), ואותם היו נותנים לכהנים).	כשמשהו חשוב לנו אנחנו משתדלים שהוא יהיה יפה ככל האפשר. כשנותנים מתנה עוטפים אותה יפה. וגם בקיום מצוה שחשוב לנו לקיים אנחנו מקשטים אותה [כמו בחנוכה מהודרת, או קופסת אתרוג יפה וכדומה]		

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ה	דין הגוזלות שהביאו על הביכורים	הגוזלות ששעל גבי הסלים, הן עולות; ומה שבידם, נותנים לפניהם:			1. 'הגוזלות שעל גבי הסלים, היו עולות' – היו נוהגים לעטר את סלי הביכורים בתורים ובני יונה, והיו תולים ומניחים אותם לצד סלי הביכורים. את הגוזלים הללו היו מקריבים לה' קרבן עולה. 2. 'ומה שבידם, נותנים לכוהנים' – כלומר: את הביכורים שבידיהם היו נותנים לכוהנים (ויש אומרים, שהכוונה היא לגוזלים אחרים שהיו בידיהם) שלא עיטרו עימם את סלי הביכורים, ואותם היו נותנים לכוהנים).	כשמשהו חשוב לנו אנחנו משתדלים שהוא יהיה יפה ככל האפשר. כשנותנים מתנה עוטפים אותה יפה. וגם בקיום מצוה שחשוב לנו לקיים אנחנו מקשטים אותה [כמו בחנוכה מהודרת, או קופסת אתרוג יפה וכדומה]

פירוט המשימות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון תכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ו	מקרא ביכורים	עֲזָדְהוּ הַסֵּל עַל כְּתָפוֹ, קוֹרֵא מִ"הַגְּזָתִי הַיּוֹם לַיּוֹ אֶלְקִיךָ" עַד שְׁגֹמֵר כָּל הַפְּרָשָׁה. רְבִי יְהוֹדָה אוֹמֵר: עַד "אַרְמִי אֹבֵד אָבִי." הִגִּיעַ לְאַרְמִי אֹבֵד אָבִי, מוֹרִיד הַסֵּל מֵעַל כְּתָפוֹ וְאוֹחֶזוּ בְּשִׁפְתוֹתָיו, וְכֵהֵן מְנִיחַ יָדוֹ תַּחְתָּיו וּמְנִיפוֹ, וְקוֹרֵא מְאַרְמִי אֹבֵד אָבִי עַד שֶׁהוּא גֹמֵר כָּל הַפְּרָשָׁה. וּמְנִיחוֹ בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ, וְהַשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא:	1. 'עזדוהו הסל על כתפו' - קודם שנתן אותו לכהן. 2. 'קורא מ"הגדתי היום לה' א-לקיך" עד שגומר כל הפרשה' – כלומר: עליו לקרוא את כל פרשת 'מקרא ביכורים' (המובאת בדברים כ"ו, ג'-י'). ברם, 'רבי יהודה אומר: עליו לקרוא רק את הפסוק הראשון של פרשת מקרא ביכורים, ולא לומר עדיין את המשך הפסוקים, הממשיכים במילים: "ארמי אובד אבי".' 3. 'הגיע להמשך פסוקי פרשת מקרא ביכורים, הפותחים, כאמור, במילים: "ארמי אובד אבי", מוריד בעל הביכורים את הסל מעל כתפו ואוחזו בשפתותיו (מלמעלה), וכהן מניח ידיו תחתיו (תחת הסל) ומניפו (את סל הביכורים, לכל הצדדים, וכן למעלה ולמטה), ואז קורא בעל הביכורים את פסוקי פרשת מקרא ביכורים החל מן הפסוק "ארמי אובד אבי" עד שהוא גומר את כל פסוקי הפרשה. ולבסוף מניחו (את הסל) בצד המזבח (בפינה הדרום - מערבית של המזבח). לאחר מכן, השתחוה בפישוט ידיים ורגליים מול ההיכל, ויצא מן המקדש'.			

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כותרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	בלשון תכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ז	מקרא ביכורים (המשך)	בְּרֵאשׁוֹנָה, כָּל מִי שִׁיזַע לְקָרוֹת - קוֹרֵא. וְכָל מִי שֶׁאִינוּ יוֹדְע לְקָרוֹת - מִקְרִין אוֹתוֹ. נִמְנָעוּ מִלְהִבִּיא. הִתְקִינוּ שֶׁיְהִי מִקְרִין אֶת מִי שִׁיזַע וְאֶת מִי שֶׁאִינוּ יוֹדְע.			1. 'בראשונה' – בתחילה. 2. 'כל מי שיוזע לקרות - קורא' - כל מי שהיה יודע לקרוא את פסוקי פרשת מקרא ביכורים בלשון הקודש בעצמו, היה קורא אותם בעצמו בזמן הבאת הביכורים. 3. 'מקרין אותו' - מקריאים לו את פסוקי פרשת מקרא ביכורים. 4. 'נמנעו מלהביא' – אנשים שלא ידעו לקרוא את פסוקי פרשת מקרא ביכורים בלשון הקודש, נמנעו מלהביא ביכורים, מפאת הבושה. לפיכך: 'התקינו חכמים שיהו מקרין את פסוקי פרשת מקרא ביכורים לכולם: גם את מי שיוזע לקרוא את פסוקי הפרשה בלשון הקודש, וגם את מי שאינו יודע'.	אחד הערכים הגדולים ביותר הוא לא לפגוע [להעליב] אחר ולהשתדל למנוע ממנו פגיעה אפילו שזה לא באשמתנו. וגם לא להבליט דברים שאנחנו יודעים כשיש מישהו אחר שלא יודע.

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

יחידת הוראה	נושא המשנה	מבנה כתרת אומר מקרה דין טעם	מושגים	לשון חכמים	הבנה פרשנות והיסק	ערכים
פרק ג משנה ח	סלי הביכורים	הַעֲשִׂיִּים מְבִיֵּאִים בְּכַוְיָהֶם בְּקִלְתוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב. וְהַעֲנִיִּים מְבִיֵּאִין אוֹתָם בְּסִלֵּי נֶצְרִים שֶׁל עֶרְבָה קְלוּפָה, וְהַסֵּלִים וְהַבְּכוּרִים נִתְּנִין לַכֹּהֲנִים			1. 'קלתות' - מיני סלים. 2. 'סלי נצרים של ערבה קלופה' - סלים העשויים ענפים קלועים מערבי נחל קלופים. 3. 'והסלים (שהביאו העניים) והביכורים שהביאו ניתנים לכוהנים' - ברם, הקלתות של העשירים הוחזרו לעשירים.	התורה לא מצווה על אנשים להוציא כסף שאין להם לצורך קיום מצוות. כל אחד צריך להוציא כפי יכולתו.
פרק ג משנה ט	עיתורי הביכורים	רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס אוֹמֵר: מַעֲטָרִין אֶת הַבְּכוּרִים חוּץ מִשְׁבַּעַת הַפְּיִזִּים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין מַעֲטָרִין אֶת הַבְּכוּרִים אֶלָּא מִשְׁבַּעַת הַפְּיִזִּים:			1. 'מעטרין את הביכורים חוץ משבעת המינים' - מקשטים את סלי הביכורים אפילו באמצעות פירות נאים ומשובחים שאינם משבעת המינים (אף על פי שפירות הביכורים עצמם הם רק משבעת המינים).	